

4.6 Koulutus / Utbildning

Vastuualue:

Koulutuksen toimiala

Ansvarsområde:

Ansvarsperson:

Koulutuksen toimiala vastaa perusopetuksen ja toisen asteen lukiokoulutuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, yhteisöllisen oppilashuollon ja koulukuljetusten järjestämisestä. Lisäksi koulutuksen toimiala huolehtii toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Koulutoimen tuottamien palveluiden keskeisenä tehtävänä on luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia, tarjota mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen ja aktiiviseen kansalais-toimintaan demokraattisessa yhteiskunnassa. Samalla ne ovat yhteiskunnan keskeisimpiä syrjäytymistä ennalta ehkäiseviä palveluita. Näiden palveluiden tuottamiselle on asetettu kansainvälisiä, kansallisia ja kuntakohtaisia tavoitteita. Koulutuksen osalta näitä ovat EU-linjaukset, hallitusohjelma 2024 ja Sipoon kuntastrategia.

Vastuuhenkilö:

Koulutusjohtaja

Sitovat taloustavoitteet vuonna 2025 Sitovuustaso toimintakate

Bindande ekonomimål år 2025 Bindningsgrad verksamhetsbidrag

sis.+ ulk.erät / Int.+exter.kostn. 1 000€	TA / BG 2024	VK / UF 2025	KJ / KD 2025	TAE/BGF 2025	TA / BG 2025
Toimintatuotot/ Verksamhetsintäkter	2 010	1 910			
Toimintakulut/ Verksamhetskostnader	- 36 175	- 36 573			
Toimintakate/ Verksamhetsbidrag	- 34 165	- 34 663			

sis.+ ulk.erät / Int.+exter.kostn. 1 000€	TA / BG 2024	VK/UF 2025	KJ / KD 2025	TAE/BGF 2025	TA / BG 2025	TS / EP 2026	TS / EP 2027
Toimintatuotot/ Verksamhetsintäkter	2 010	1 910					
Myyntituotot / Försäljningsintäkter	1 200	1 200					
Maksutuotot / Avgiftsintäkter	510	510					
Tuet ja avustukset/Understöd och bidrag	300	200					
Muut toimintatuotot / Övriga verksamhetsintäkter							
Toimintakulut/ Verksamhetskostnader	- 36 175	- 36 573					
Henkilöstökulut / Personalkostnader	- 20 612	- 19 994					
Palvelujen ostot / Köp av tjänster	- 5 209	- 5 512					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat / Material, förnödenheter och varor	- 1 068	- 844					
Avustukset / Bidrag							
Muut toimintakulut / Övriga verksamhetskostnader	- 9 287	- 10 223					
Toimintakate/ Verksamhetsbidrag	- 34 165	- 34 663					

Strategian toteuttaminen, sitovat tavoitteet vuodeksi 2025

1. Parannetaan lastemme ja nuortemme hyvinvointia			
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025			Vastuutoimiala
1.5 Kodin ja koulun yhteistyötä kehitetään suunnitelmallisesti (HYTE-tavoite)			Koulutus
Mittari	Vanhempainsopimus on laadittu ja otettu käyttöön kaikissa kouluissa.	Lähtötila	Tavoitetila
		0	
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025			Vastuutoimiala
1.6 Koulunkäyntiin sitoutumisen vahvistaminen sekä opiskelutaitojen ja sosiaalisten taitojen suunnitelmallinen kehittyminen (HYTE-tavoite)			Koulutus
Mittari	Koulupoissaolot ovat vähentyneet syyslukukaudella 2025 verrattuna syyslukukauteen 2024.	Lähtötila	Tavoitetila
		0	

9. Lasten ja nuorten oppimistulokset valtakunnan ensimmäisessä neljänneksessä			
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025			Vastuutoimiala
9.1 Lukutaitoon ja sen kehittämiseen kohdennetaan suunnitelmallisia ja koko kunnan tasoisia pysyviä toimenpiteitä. (HYTE-tavoite)			Koulutus
Mittari	Lukutaitostrategia on laadittu ja otettu käyttöön vuosiluokilla 1-9.	Lähtötila	Tavoitetila
		0	

Toiminnan tunnusluvut

Verksamhetens nyckeltal

Tunnusluvut / Nyckeltal	TP / BS 2022	TP / BS 2023	TA / BG 2024	TA / BG 2025
Kulut € per asukas/ Kostnader € per invånare	1 496,4	1 518,4		
Peruskoulun alaisten oppilaiden määrä 20.9/ Andelen elever under grundskolan 20.9	2 625	2 610	2 699	2 539
Lukio-opiskelijoiden määrä, 20.9/ Andelen gymnasieelever 20.9.	388	379	405	389
Kustannus, lukio-opiskelija/ Kostnader per gymnasieelev	10 392			
Kustannus, peruskoulun alainen oppilas/ Kostnader per elev under grundskolan	11 487			
Peruskouluun valmistavan opetuksen oppilasmäärä/ Andelen elever i till grundskolan förberedande utbildning	29	22	20	18

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2025 – 2027

Verksamhetsmiljön och dess förändringar åren 2025 – 2027

Koulutuksen toimialan tulosityksiköiden yhteinen perusopetus ja yhteinen toisen asteen koulutus keskeisenä tehtävänä on sekä tukea koko toimialan hallinnointia, käytännön toimintaa ja sen kehittämistä, johtaa tulosalueiden keskinäistä yhteistyötä ja vastata toimialan yleishallinnosta. Nämä tulosityksiköt tekevät tiivistä yhteistyötä erityisesti kunnan konsernipalveluiden sekä Varhaiskasvatuksen toimialan, Arki ja vapaa-aika -toimialan ja Yhdyskunta ja ympäristö -toimialan kanssa. Lisäksi tulosityksiköt yhteinen perusopetus ja yhteinen toisen asteen koulutus vastaavat kunnan ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Keudan, Careerian ja Praktikumin kanssa tehtävää yhteistyötä tarkastellaan voimakkaammin osaomistajuuden näkökulmasta. Kuntalaisia pyritään palvelemaan paremmin eri toimijoiden yhteisellä suunnittelulla.

Työllisyyspalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen kunnalle tarjoaa mahdollisuuden kehittää oppivelvollisuusikäisille koulutuksen ulkopuolelle jääneille nuorille palveluja, jotka valmentavat nuoria koulutukseen ja työelämään.

Yhdyspintoja ylläpidetään, tarkastellaan ja kehitetään yhteistyössä Itä-Uudenmaanmuiden kuntien ja hyvinvointialueen kesken. Yhdyspintayhteistyön kes-

keisenä tavoitteena on taata kuntalaisille mahdollisimman joustavat hyvinvointipalvelut. Sillä myös varmistetaan osapuolten sekä toiminnalliset että taloudelliset velvollisuudet ja vastuut.

Koulutuksen toimialan tuloslaskelman 2024 mukainen toimintakate on -34 165 000 € vuonna 2024. Toimintakate on tässä vaiheessa vuotta talousarvion mukainen.

Henkilöstökustannukset kasvavat vuonna 2024 n. 7 %. Koulutuksen toimialalla pyritään supistamaan henkilöstökulujen kasvu vuonna 2025 inflaatiotasolle n. 2%. Talouden sopeuttamistarpeiden vuoksi on tärkeää keskittyä ylläpitämään nykyinen palvelutaso ja siksi ei ole perusteltua käynnistää uusia toimintoja, ellei niihin ole selkeitä kunnan strategian toteutumiseen liittyviä perusteita.

Koulutuksen toimialalla pyritään kehittämään kokonaistalouden tarkempaa kuvausta, jossa tuntikehys, muut henkilöstökulut ja muut toimialan kulut tulisivat läpinäkyvimmiä päätöksentekoa varten.

Ulkoisten kulujen tarkka seuranta ja henkilöstökulujen priorisointi siten, ettei palvelun taso laske, ovat keskeisiä välineitä talouden hallintaan. Toimialan lakisääteiset ja kasvavat mitoitukset sekä kuntastrategian korkeat tavoitteet eivät anna sijaa merkittäville säästötoimille. Toimialan kokonaistalouden pitämiseksi kehystavoitteessa vuosina 2025-2027 on löydettävä taloudellisia ratkaisuja kouluverkon kiinteistökuiluista.

Yleinen kustannusten nousu näkyy ostopalveluiden ja erityisesti koulukuljetuskustannusten nousuna. Kaikki taksikuljetukset kilpailutettiin kokonaisuudessaan keväällä 2023 ja uusien sopimusten kustannukset näkyivät täysimääräisinä vuonna 2024. Nykyiset sopimukset ovat voimassa vuoden 2025 loppuun. Jos kunta päättää tämän jälkeen käyttää optiota, sopimukset jatkuvat vielä 2025-2027.

FCG:n työstämän sivistysvaliokunnan palveluverkkoselvityksen jälkeen palveluverkkosuunnittelua on jatkettu kunnanhallituksen päätöksellä toimialakohtaisesti. Koulutuksen toimiala on aloittanut kouluverkkosuunnittelutyön kevään 2024 aikana ja sitä jatketaan toimialojen yhteisenä palveluverkkosuunnitteluna. Vuoden 2025 keväällä on tavoitteena esitellä koko kunnan palveluverkkosuunnittelun malli

päätöksentekoon. Palveluverkkosuunnittelua johtaa kunnan johtoryhmä.

Koulutuksen toimialan hallinnossa on määräaikaisena suunnittelijana toiminut Sibbo gymnasiumin opintosihteeri. Tehtävä asettuu koulutuspalveluiden ja digihallinnon rajapintaan, ja on tärkeä linkki keskustelussa, jossa haetaan teknisesti ja pedagogisesti mahdollisimman toimivia ratkaisuja. Tehtävään kuuluu ulkoisten toimijoiden sopimusten valmistelua ja myös hallinnollisia päätöksiä. Tehtävää varten tulee toimialalle perustaa uusi suunnittelijan virka, jolle voidaan kohdentaa päätöksentekoa. Viran perustamisella ei ole merkittävää talousvaikutusta, sillä koulusihteerien tehtävät on tässä järjestelyssä uudelleen allokoitu ilman lisäkustannuksia.

Tilavuokrat ovat nousseet ja koulutuksen toimialan taloutta rasittaa vajaakäytöllä olevat tilat, joista maksetaan vuokraa. Hajanainen palveluverkko ja oppilasmäärän pieneneminen haja-asutusalueilla lisää oppilaskohtaista kustannusta. Oppilasmääräennusteet osassa ruotsinkielisiä kyläkouluja osoittavat huomattavaa oppilasmäärän vähentymistä lähivuosina.

Merkittäviä toimitiloihin liittyviä muutoksia ei ole odotettavissa vuonna 2025. Tavoitteena on varmistaa, että Gumbostrandin koulu pystyy jatkosakin käyttämään Gumbotaloa liikunnan opetukseen ja kouluruokailuun.

Lukkarin koulun kanssa samaan kiinteistöön muutti Lukkarin esiopetusryhmä elokuussa 2024. Miilin kiinteistöön rakennettiin kesän 2024 aikana väliseiniä oppimisrauhan turvaamiseksi. Niiden johdosta kiinteistön tiloja voidaan jakaa eri käyttäjäryhmien kesken joustavammin.

Oppilasmäärien arvioidaan pysyvän ennallaan koko kunnan tasolla. Sipoon kunnan väestön kehitys ei ole toteutunut odotetulla tavalla kaavoitustilanteesta johtuen. Oppilasmäärien ennustetaan laskevan etenkin kyläkouluissa. Oppilasmäärät laskevat Jokipuiston ja Lukkarin koulujen osalta johtuen Sipoonjoen yhtenäiskoulun täydentymisestä yhtenäiskouluksi vuosiluokka kerrallaan ja sitä varten vuonna 2020 tehtyjen oppilaaksiottoalueiden muutosten vuoksi. Alueiden välille muodostuu oppilasmäärien suhteen eroa riippuen siitä, muuttaako alueelle uusia asukkaita. Kasvua odotetaan lähinnä Nikkilän

ja Söderkullan taajama-alueille.

Lukioiden opiskelijamäärät tulevat pysymään nykyisen suuruisina. Molemmat lukiot ovat sipoolaisille haluttuja ja perusopetuksesta siirtyy tasainen opiskelijavirta omiin lukioihin.

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen lainsäädäntö uudistuu 1.8.2025 alkaen. Sen taloudellisia vaikutuksia on hankala ennakoida, sillä talousarviota laadittaessa lakiuudistusehdotuksen lausuntokierroksen myötä mahdollisesti muuttuvaa lakia ei ole julkaistu. Lakiuudistusehdotuksen perusteella haasteita toiminnan toteuttamiselle voi aiheutua pienissä kouluissa, sillä ehdotuksessa rajataan oppilaskoh-
taisia tukitoimia saavien oppilaiden enimmäismäärää yhdessä opetusryhmässä.

Valtakunnallista perusopetuksen opetussuunnitelmaa päivitetään vuosiluokkien 1-6 tuntikehyksen osalta 1.8.2025 alkaen. Tuntikehykseen lisätään 1 vuosiviikkotunti (vvh) äidinkieltä ja kirjallisuutta sekä 1 vvh matematiikkaa vuosiluokille 1 tai 2. 1 vvh äidinkieltä ja kirjallisuutta lisätään vuosiluokille 3-6 siten, että yksi vuosiviikkotunti kohdentuu jollekin näistä vuosiluokista. Kokonaistuntimäärä lisääntyy 3 vvh. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tiedottanut kuntia, että muutoksen aiheuttamat pysyvät lisä-
kustannukset korvataan osana kuntien peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 5 §:n mukaista kuntien peruspalveluiden valtionosuutta.

Lukiolain opiskelun tukeen liittyvä lainsäädäntö uudistuu 1.8.2025 alkaen. Sen taloudellisia vaikutuksia on hankala ennakoida, sillä talousarviota laadittaessa lakiuudistusehdotuksen lausuntokierroksen myötä mahdollisesti muuttuvaa lakia ei ole julkaistu. Sipoon lukioissa oleva erityisopetusresurssi on ehdotuksen perusteella riittävä, mutta on tärkeää huolehtia resurssin määrästä myös mahdollisissa taloudellisissa sopeuttamistoimissa.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään ja lisätään edelleen. Esiopetuksen erityisopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyöllä. Kuntakohtaiset linjaukset joustavan esi- ja alkuopetuksen toteuttamiseksi ohjaavat yhteistyötä edelleen.

IT- ja tietoturvatyöympäristön muutos vaativat

lisäinvestointeja. Koulujen yhteiset linjaukset opetuslaitteistossa ja -ohjelmissa ovat talouden hallinnan kannalta välttämätöntä. Koulutoimi ja digihallinto tekevät yhteistyötä optimaalisen tuloksen saavuttamiseksi.

Koulutuksen toimiala on saanut useita Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen myöntämiä hankerahoituksia, joiden käyttöaika ulottuu vuodelle 2025. Tällaisia ovat mm. Lukutaitostrategiahanke ja Yhteisöllinen opiskeluhoito -hanke. Lisäksi yhdessä kunnan liikuntapalveluiden kanssa on saatu Aluehallintovirastolta avustusta lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan toteuttamiseen, joka koulutuksen toimialan osalta kohdentuu yläkoulujen oppilaisiin.

Lukutaitostrategia-hankkeessa laadittava Sipoon kunnan lukutaitostrategia on yksi koulutuksen toimialan sitova tavoite vuodelle 2025. Toimialan tavoitteena on saada lukutaidon tärkeys ja siihen panostaminen myös osaksi uutta kunnan strategiaa, joka laaditaan seuraavalle valtuustokaudelle. Lukutaitostrategian toteutumista varten rekrytoidaan lukutaidon kehittäjäopettajia lukuvuodesta 2025-2026 alkaen. Näiden opettajien toiminnan painopisteenä on pedagoginen kehittäminen. Lukutaidon kehittäjäopettajat irrotetaan opetustyöstään päiväksi viikossa ja kehittäjäopettajia on yhteensä kolme. Oppilasmäärään perustuen kehittäjäopettajista yksi ja ruotsinkielinen ja kaksi suomenkielistä. Vuoden 2025 osalta kehittäjäopettajatoiminnasta aiheutuvat kustannukset ovat 20 000 €, joka voidaan toteuttaa toimialan talousarvion 2025 raamin puitteissa.

Toimialalle perustettiin vuonna 2024 kaksi vakituista kouluvalmentajan toimea. Vakanssit täytettiin elokuusta 2024 alkaen. Kouluvalmentajien työtä ohjaa käsikirja kouluvalmentajatoiminnalle, jonka laatimisessa Sipoon oli mukana. Kouluvalmentajatoiminnan tavoitteena on vähentää ja ennaltaehkäistä poissaoloja perusopetuksessa ja tukea oppilaiden kouluun kiinnittymistä vahvistamalla myönteistä toimintakulttuuria kouluissa. Kouluvalmentajat työskentelevät Nikkilän Sydämessä ja Miilillä. Nikkilän Sydämessä työskentelevän kouluemännän vakanssi muutettiin vuonna 2024 yhteisökasvattajan vakanssiksi. Tehtävään rekrytoitiin uusi henkilö, joka aloitti työskentelyn elokuussa 2024.

Perusopetuksen puolella on rekrytoitu lukuvuodelle 2024-2025 1,5 konsultoivaa resurssiopettajaa, joiden

palkkakustannukset katetaan täysimääräisesti OKM:n hankerahoituksella. Konsultoivat resurssio-
pettajat työskentelevät lyhyen jakson (2-4 viikkoa)
ajan opetusryhmän oman opettajan/omien opetta-
jien työparina erilaisissa haastavissa tilanteissa. Kon-
sultaatiojakson tavoitteena on löytää ratkaisuja op-
pilaiden ja opetusryhmien oppimisen ja koulun-
käynnin tuen tarpeisiin. Tärkeänä tavoitteena on
tukea opetushenkilöstön työhyvinvointia. Koulun-
tuksen toimiala esittää, että vuoden 2025 talousar-
viossa huomioitaisiin toimintamallin vakiinnutta-
minen. Toimintamalli voidaan rahoittaa toimialan ta-
lousarvion puitteissa, eikä se vaadi lisärahoitusta.
Toiminnan rahoitukseen on mahdollista kohdentaa
myös OKM:n hankerahoitusta, jota kunta saa vuosit-
tain perustuen kunnan väestöön liittyviin indikaatto-
reihin.

Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut
ovat Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja
terveydenhuollon palveluja. Alueellinen opiskelu-
huoltosuunnitelma ja sen yhdistäminen koulutuksen
järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin edellyttää
yhteisten rakenteiden luomista. Yhteistyömallien
luominen kunnan ja hyvinvointialueen välille on ke-
hitysvaiheessa. Mallien luominen on tärkeää lasten
ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämi-
seksi ja palvelujen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Riskianalyysi

Kouluverkon kiinteistöjen kapasiteetti ylittää oppi-
lasmäärän kehityksessä käytetyt arviot varsinkin
ruotsinkielisten kyläkoulujen osalta. Koulukiinteis-
töjen määrää vähentämällä voidaan saavuttaa 100
000-200 000 euron säästö sisäisissä kuluissa vuosit-
tain vuosina 2025-2027.

Tiettyihin ammattiryhmiin on erittäin haastavaa rek-
rytoida työntekijöitä, joilla on säädöksissä työtehtä-
vään/virkaan määritelty kelpoisuus. Yleisen talousti-
lanteen mahdollinen heikkeneminen aiheuttaa ta-
louden tasapainottamistarpeita, jolloin palveluiden
määrää joudutaan vähentämään ja tai toiminnan
laadun tasoa alentamaan.

Riskianalys

Kunta-alalle on laadittu kolmivuotinen sopimus ajalle 1.5.2022–30.4.2025. Uuden sopimuksen myötä tulevia mahdollisia palkankorotuksia on etukäteen mahdotonta ennakoida. Mikäli palkankorotuksia tulee, tällä on suuri vaikutus koulutuksen toimialalle, jossa henkilöstömäärä on kunnan toimialoista suurin.

Henkilöstökulut muodostavat $\frac{3}{4}$ toimialan kuluista. Henkilöstökulujen kasvu luo paineita taloudellisissa tavoitteissa pysymiselle opetuksen laadusta tinkimättä.

Hyvinvointialueen taloudelliset haasteet ja rekrytointihaasteet voivat heikentää palveluiden saatavuutta, toimivuutta ja laatua.

Koulukuljetusten kustannukset saattavat muuttua, mikäli energian ja kuljetusalan hinnoissa tapahtuu jyrkkiä muutoksia. Liikennöitsijöiden sopimukseen on kirjattu hinnanmuutoksista sopimuskauden aikana seuraava ehto: "Hinta on kiinteänä voimassa 31.12.2024 saakka. Tämän jälkeen hintoja voidaan tarkistaa kerran kalenterivuodessa. Hinnanmuutossehdotus on toimitettava liikennöitsijän toimesta kirjallisesti vähintään kolme (3) kuukautta ennen hinnanmuutoksen voimaantuloa."